BLAADJE 17-2

KNNV vereniging voor veldbiologie

2017 JAAR VAN DE KOEKOEK

Denkt u aan de contributie!!!

37e jaargang

kwartaalblad KNNV AMSTERDAM

Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging
Afdeling Amsterdam

BESTUUR

Voorzitter (a.i.)
Jan Timmer, Entrepotdok 32b
1018AD Amsterdam. Tel . 020-6274332
e-mail: voorzitter@amsterdam.knnv.nl

Secretaris (a.i.)
vacant
Waarnemend secretaris
Christiane Baethcke, Willem Baerdesenstraat 68 1067 XX Amsterdam
tel. 06-13580780
e-mail: secretaris@amsterdam.knnv.nl

Penningmeester (a.i.)
Paul van Deursen, Albatrospad 60
1021TR Amsterdam tel 020-6855047,
mobiel 06-23165799
e-mail: penningmeester@amsterdam.knnv.nl

Natuurbeschermingssecretaris
Jan Timmer, Entrepotdok 32b
1018AD Amsterdam. Tel . 020-6274332
e-mail: jan.timmer@oriolus.nl

Webmaster
Christiane Baethcke, Willem Baerdesenstraat 68 1067 XX Amsterdam
tel. 06-13580780
e-mail: baethcke@solcon.nl

Lidmaatschap
Ledenadministratie en Nieuwsbrief
Paul van Deursen, Albatrospad 60
1021TR Amsterdam tel. 020-6855047,
mobiel 06-23165799
e-mail: ledenadministratie@amsterdam.knnv.nl

Contributies:
leden: € 32,50; huisgenootleden: €12,50
jeugdleden: € 17,50 (per jaar; inclusief abonnement 'Natura')
Aanmelding nieuwe leden:
door het opsturen van de bon achterin "BLAADJE" of via de website

Opzegging Lidmaatschap:
vóór 01-11-2015 schriftelijk of per e-mail bij de ledenadministratie KNNV A'dam

Financiën
IBAN No: NL91 INGB 0003506096, t.n.v. KNNV-Amsterdam

www.knnv.nl/amsterdam

REDACTIE BLAADJE
Tobias Woldendorp, Roetersstraat 8-2
1018 WC Amsterdam, mobiel 06-52143646
Rob van Dijk Eerste Lindendwarsstraat 20
1015 LG Amsterdam, tel. 020 6816546
Kopijadres tekst: t_woldendorp@kpnplanet.nl
Kopijadres afbeeldingen: info@dijkenco.nl

Sluitingsdatum:
Blaadje 1: 15 januari 2017
Blaadje 2: 15 april 2017
Blaadje 3: 1 juli 2017
Blaadje 4: 15 oktober 2017

Coördinator werkgroepen
Chris van Haagen
e-mail": cglmvh@hotmail.com
tel. 020-6374927 - 06-31088448
Wim Nierop
e-mail: wnierop@chello.nl
tel. 020-6931297 - 06-24743830

Lezingen- en excursie programma (a.i.)
Hein Koningen en Geert Timmermans Teksten over lezingen, cursussen en excursie tot nader order, 2 weken voor sluitingstijd inleveren bij Geert Timmermans Pasteurstraat 17 1097 ER Amsterdam, tel 0641821601
email: harmat4@xs4all.nl

Kantine DNO
Riet Vogel, tel. 020-6947950
Plantenwerkgroep
Peter Wetzels, tel. 020-69 28 352
Paddenstoelenwerkgroep
Christiane Baethcke, tel. 06-13580780
Insectenwerkgroep
Badda Beijne-Nierop tel. 020 69 31 297
Werkgroep Vissen, Amfibieën & Reptielen
Geert Timmermans, tel. 06 41821601
Muurplantenwerkgroep
Valentijn ten Hoopen, tel. 06 24764007
Spoorzicht:
contactpersoon: j.w.wertwijn
e-mail: knnv.stadsnatuurbeheer@xs4all.nl

Inhoud

Uit het bestuur	4
Redactioneel	5
Hulp gevraagd om de Amsterdamse iepenpages te inventariseren	6
Het gonst van de paddenstoelen in De Lange Bretten	8
Van de ledenadministratie	10
Van de penningmeester a.i.	14
Ontdekkingen in het Geuzenbos	11
Het archief Walters ontsloten	12
Nachtvlinders in het Geuzenbos	13
Het verdwenen woonhuis van Eli Heimans	15
Ecologisch uitstapje naar Gouda	19
Excursie- en lezingenprogramma KNNV- afdeling Amsterdam 2e en 3e kwartaal 2017	22

Omslag:Koekoek foto Wim van Yperen; kiekjesdief.nl

Uit het bestuur

Als ik dit zit te schrijven, hebben we toch een beetje dip in het voorjaar. Ondanks dat is er buiten inmiddels van alles te zien en het lijkt alsof de natuur geen last heeft van de kou. Overal langs de grachten, zie je baltsende kleine mantel- en zilvermeeuwen. Waarom onze grachten tot zoveel romantisch gedrag oproept weet ik niet, maar het lijkt er niet op dat ze hier ook daadwerkelijk broeden, daarvoor gaan ze liever naar de kust.

Geert Timmermans en Hein Koningen hebben wederom voor een interessant excursieprogramma gezorgd, met een boeiende mix van traditionele excursies, zoals de roeiexcursie in de Botshol en de wandelexcursie op Texel, beide onder leiding van Jan Simons, en minder bekende onderwerpen, zoals bijvoorbeeld een sprinkhaaninventarisatie van de Amstelveense Poel o.l.v. Geert. Verder hebben we natuurlijk de traditionele inventarisatie dag, dit jaar de Ouderkerker plas. Elders in Blaadje vindt u er van alles over.
De algemene ledenvergadering is weer geweest. De vergadering was redelijk bezocht en na afloop was er een mooie presentatie van de Turkije reis van vorig jaar, verzorgd door een aantal deelnemers.

Op initiatief van Michiel Kroon is er omstreeks half maart een brainstorm avond van alle werkgroep leiders geweest, met als doel te kijken hoe we onze vereniging meer bekendheid kunnen geven en om meer en vooral jongere leden kunnen krijgen. Het feit dat alle werkgroepen vertegenwoordigd waren, gaf wel aan dat iedereen de noodzaak hiervan onderkende. De avond zelf liep niet helemaal zoals gehoopt, maar wij willen als bestuur toch graag inspelen op het enthousiasme dat hiervoor overduidelijk bij de werkgroepen leeft. Wij danken Michiel hartelijk voor zijn initiatief en zullen daar op een andere manier een vervolg aan geven. Komend jaar zijn wij van plan een serie activiteiten te ondernemen, en die breed aan te kondigen in de pers. Het is de bedoeling dat de werkgroepen daar uitdrukkelijk in betrokken gaan worden. Het soort activiteiten dat we bedoelen zijn minicursussen, determinatie cursussen, thema-avonden en dergelijke. We kunnen dit niet allemaal zelf organiseren en zullen dus af en toe ook een beroep op u moeten doen.

Het Ger van Zanen fonds. Eindelijk is het zover. Als laatste heeft het landelijk bestuur nu ook ingestemd met het reglement van het fonds. Geert Timmermans en Henry Hooghiemstra namens de afdeling Amsterdam en Bart Heijne namens het landelijk bestuur, hebben het reglement hiervoor opgesteld. Zij worden hartelijk bedankt. Geert en Henry nemen ook zitting in de commissie die de aanvragen moet beoordelen. In het volgende Blaadje wordt uitvoerig ingegaan op het fonds zelf en hoe subsidie voor een project aangevraagd kan worden.

Het ziet er naar uit dat we bestuurlijke versterking krijgen in de persoon van Martin Camphuijsen. Martin is al jaren een actief lid en voor velen geen onbekende.

Hij heeft een uitgebreide bestuurlijke ervaring in diverse natuur- en milieuorganisaties. Als alles goed gaat kan hij in het najaar op een ledenvergadering verkozen worden. Uiteraard zijn wij hier bijzonder blij mee, maar het neemt niet weg dat we nog steeds bestuursleden zoeken. Dus meldt u aan!

Jan Timmer

Redactioneel

De euforie van de voorzitter over de lentesfeer op de grachten ging volledig aan me voorbij toen ik maandagnacht na een week met zeven natuurspeurders van velerlei kunne Extramadura met volle rugzak door het centrum naar huis fietste. Wat een kou en dan ben ik ook nog behept met een kinky hoest: van mij mag het weer gewoon herfst worden, dan weet je tenminste waar je aan toe bent.

Al was dertig graden natuurlijk wel feestelijk, want mijn drie laatste natuuruitjes op respectievelijk 16 april, eerste paasdag (kindervogelexcursie op de Diemerzeedijk), zondag 9 april (om 06.00 zangvogels tellen op het Naardermeer) en zaterdag 8 april, de jaarlijkse KNNV-vogelexcursie (Diemerzeedijk en PEN-eiland) waren behoorlijk fris of verregend. Of een combinatie van beiden. Dit jaar waren we met de vroegevogelexcursie, zoals het hoort ,ouderwets om 05.00 uur gestart. Maar ik kan u nu al vertellen dat de meerwaarde van een half uur vroeger dan voorgaande jaren verwaarloosbaar klein is, dus mijnheer Koning, volgend jaar wordt er gewoon weer gestart om 05.30 uur!

Nee, dan de excursie in Extramadura: die begonnen meestal tegen 09.30. Een mooie tijd om te starten met stenen omkeren (daar heb je er veel van op de Spaanse hoogvlakte) of poelen af te speuren naar twee kleuren zandbuikhoenders (die je alleen tegen 07.00 had kunnen treffen). Maar daardoor konden we langer door (Grote Trappen en Grijze Wouwen bij strijklicht zijn niet te versmaden) en konden we tegen sluitingstijd nog net eten halen bij de Supermercado. Eten, vogelgeluidenquiz en dan tegen 00.00 naar bed. Uitgerust? Welnee!
Voor mij voorlopig even geen excursies meer, maar wat een zalig aanbod in dit Blaadje voor hen die er maar geen genoeg van kunnen krijgen!
Geniet van het voorjaar. Nog even april uitzitten, maar dan moet het feest toch losbarsten. Misschien ook wel een smulfeest, want inmiddels ligt ook de Eetbare stad, een pluk en snaaikookboek in de winkel.

Tobias Woldendorp

Hulp gevraagd om de Amsterdamse iepenpages te inventariseren

Op 18 juli 2016, tijdens het zoeken naar eikenpages, werden wat pages gezien. Noteren en door naar het volgende kilometerhok was de reactie. Maar opvallend was dat deze pages niet rondom de kroon van een eik vlogen, maar er net achter, rondom een iep. De volgende ochtend contact opgenomen met De Vlinderstichting met de vraag of eikenpages ook wel eens bij bomen actief zijn anders dan eik. Niet echt, was de reactie. Maak maar wat foto's ter determinatie was het advies. Makkelijker gezegd dan gedaan. De iepenpage heeft een gemiddelde vleugellengte van 16 mm en de bomen staan hoog op een talud. En zelf sta je tientallen meters ervandaan met een simpele camera. Met een geleende telescoop hebben we avonden staan posten voor het lukte een vlinder te zien gaan zitten, telescoop verplaatsen, scherpstellen, in de hoop dat de vlinder er nog zit, en geluk hebben dat de vlinder op zo'n positie zit dat determinatiekenmerken te zien zijn. Tijdens de vierde avond gebeurde dit eindelijk, een iepenpage (Satyrium w-album). Het kenmerkende W-patroon op de achtervleugel was te zien!
Iedere avond vlogen er zeven, soms vijf, en één keer wel vijftien exemplaren.
Het vlieggedrag van de iepenpage is anders dan van de eikenpage: sneller en met abrupte hoeken in de vlucht. Dit kon op film gezet worden en is ook voorgelegd aan De Vlinderstichting. Albert Vliegenthart, de iepenpage-expert aldaar, confirmeerde de determinatie en hij is meteen langsgekomen om het zelf ook te aanschouwen.
De ontdekking van de iepenpage in Amsterdam – iepenstad bij uitstek – lag niet in de lijn der verwachting. Het grootste bolwerk van de soort was in het verleden het Limburgse heuvelland. De soort is hard achteruit gegaan vanwege de bestrijding van de iepenziekte. Rigoureus zijn iepen geveld , waarmee ook de waardplant werd bestreden . In 1992/'93 waren er nog maar twee iepen in Heerlen bekend waar de soort vloog. De soort wordt beschermd door de Wet Natuurbescherming en heeft de status ernstig bedreigd op de Rode Lijst van bedreigde soorten in Nederland. Gerichte inventarisaties heeft de laatste jaren opgeleverd dat de soort toch (weer) op meer pekken in Zuid-Limburg voorkomt. Maar ook in de Achterhoek en Eindhoven blijkt de soort voor te komen. Het verspreidingsbeeld in Eindhoven is dat de soort praktische bij elke iep in de stad vliegt. De hamvraag is of dit ook voor Amsterdam geldt?
De ontdekking in Amsterdam was al aan het einde van het vliegseizoen. Er is nog wel gekeken bij wat iepen in de nabij gelegen straten, maar dat leverde vooralsnog geen waarnemingen op. De iepen op het talud van de Henk Sneevlietweg/

Anthony Fokkerweg, de vindplaats, zijn de gladde iep (Ulmus minor) en ruwe iep (U. glabra). In 2017 zal er gericht worden gezocht naar de iepenpage in de stad om deze page beter in kaart te brengen. Iedere hulp is welkom.
Door het grote aantal iepen in Amsterdam is het een flinke uitdaging om deze te onderzoeken op de aanwezigheid van de iepenpage. In Amsterdam staan circa 75.000 geregistreerde iepen naast de naar schatting 100.000 'wilde' iepen.
In een samenwerking tussen de Gemeente Amsterdam en De Vlinderstichting is er een strategie uitgestippeld om in de periode juli-augustus 2017 een inventarisatie uit te voeren naar de verspreiding van de iepenpage in Amsterdam. Om deze inventarisatie gericht uit te voeren zijn de standplaatsen van de iepen in combinatie met linden (drinkboom voor de vlinder) in beeld gebracht.
Het milieu- en bodemtype van het talud Henksneevlietweg is niet uniek. Gelijke milieu- en bodemtypes met groeiplaatsen van iep en linden worden in kaart gebracht. Deze milieutypes krijgen bij de inventarisatie in 2017 voorrang. De start van de inventarisatie vindt plaats op de eerste vindplaats van de vlinder en daarna wordt cirkelgewijs het inventarisatiegebied uitgebreid. De inventarisatie staat onder leiding van De Vlinderstichting en de Gemeente Amsterdam. Vrijwilligers zijn van harte uitgenodigd om aan deze inventarisatie mee te doen. De inventarisatie start in juli en alleen een verrekijker is nodig. U kunt zich per email opgeven bij Geert Timmermans (harmat4@xs4all.nl).

Geert Timmermans & Edo Goverse

Iepenpage; foto Edo Goverse

Het gonst van de paddenstoelen in De Lange Bretten

Tenminste op 10 november: Christiane Baethcke is bezig met een ware inhaalslag aan paddenstoelenexcursies (Noot van de redactie: door een vol Blaadje 1 is dit verslag opgenomen in dit tweede Blaadje van 2017). Elke week leidt ze wel een groep KNNV-ers rond, soms zelfs een enkele IVN-er. En als je (nog) geen lid bent wordt tegenwoordig € 2,50 als bijdrage per excursie gevraagd.

De belangstellenden verzamelden om 12 uur op de parkeerplaats bij de stadsdeelwerf aan de Seineweg om vandaaruit het struweel in te duiken. Nog ervoor zagen we in de grasstrook naast de parkeerplaats een Paarssteelschijnridderzwam, een Zilveren ridderzwam, Donzige melkzwammen en een Geringd breeksteeltje, de ene naam nog sprookjesachtiger dan de andere.

In de bosjes zagen we weer bosjes Draadknotszwammen. Hier stond ook een roodachtige Fopzwam.Die heeft meestal een slank voorkomen. Maar laat u niet foppen, want deze paddenstoelen kunnen sterk in vorm, kleur of afmeting variëren. Verderop een Fopzwam, die op een wasplaat lijkt.

Christiane laat ons de Moerasbossatijnzwam zien, eerst wit en later met roze sporen. Op een tak zitten kleine Oorzwammen. We zien Kleine Gordijnzwammen, Gewone zwavelkopjes, Helmmycena, een flinke Berkenridderzwam, met zijn vezelige steel. En als je de hoed aanraakt gaat hij slijm vormen. Daar zien we de Bonte berkenrussula.

De vondst van de dag vinden we de Pijpknotszwam, eerst een paar, maar al gauw merken we dat deze – in ieder geval hier – niet bepaald zeldzaam is, al kenden de meesten van ons hem nog niet.

We vinden een grote Gewone krulzoom, die in de literatuur onder de gevaarlijke paddenstoelen valt. De paddenstoel heeft een uniek verdedigingsmechanisme waarbij een antigen in de paddenstoel bij de mens een auto-immuunreactie doet ontstaan, waardoor het menselijk afweersysteem denkt dat de rode bloedlichaampjes niet in het lichaam thuishoren en daarom gaat aanvallen. Dit zeldzame ziektebeeld doet zich vaak pas voor na het jarenlang probleemloos eten van de krulzoom.

Er staan Helmmycena's. Een aantal paarsige paddenstoelen met een conische

Knolhoningzwam; foto Loes van der Feen

Waaierkorstzwam; foto Loes van der Feen

conische steel zijn Heksenschermpjes. Die ruiken naar radijs. Ernaast staat ook een Radijsvaalhoed! Een treffen een hele serie fraaie paddenstoelen achter elkaar (u merkt, het gonst er hier van!): Plooivoetstuifzwam, Berkenboleet, Knolhoningzwam, heel klein rond een boom de Amethistzwam, ook wel Rodekoolzwam genoemd. We zien gordijnzwammetjes.

Regelmatig wordt de paddenstoelengids geraadpleegd (en daarbij kun je denken aan de excursieleider, maar ook aan de catalogus), want bij de paddenstoelennamen die worden geroepen zijn we nogal eens onzeker. We ontdekken ook een Schotelrussula (met rode hoed) en op een boomstam een rij Zwavelkoppen.

Op een dode tak groeit een aantal Roodporiehoutzwammen en we ruiken aan een Kokosmelkzwam. De kleine Berkenrussula lijkt qua kleur op een kastanje. Een tak zit vol Plooivlieswaaiertjes, herkenbaar aan hun bruine steel. Op een vreemd laag groeiende boom treffen we een waar paddenstoelenparadijs aan: Waaierkorstzwam, Klontjestrilzwam, Paarse knopzwam en Suikermycena. Op een andere tak groeit een bundel Bundelmycena's. We zien enkele Stinkparasolzwammen. Heel fragiel zijn de Vlieskelkjes en ook nog zo'n kleintje: Roodvoetknotsje. We zien zelfs nog een rijpe dauwbraam hier. We horen Grote bonte specht en Gaai roepen.

Nog enkele paddenstoelen, als het u tenminste nog niet duizelt: de Vaaggegordelde gordijnzwam (nu wat donker door de vochtige omstandigheden), de Bonte russula, een Zwartwordende stuifzwam naast een Kleine berkenrussula. Altijd weer leuk de meest bekende, de Vliegenzwam te spotten en nog een heksenkring van Heksenschermpjes. We lopen voortdurend over een kleurenpalet van

herfstbladeren; de kleuren lijken mooier dan ooit. De paddenstoelen vallen soms nauwelijks op tussen al dat blad.

We stoppen op het hoogtepunt, het is twee uur en we hebben het behoorlijk koud gekregen van dat geslenter: hier staat een aantal schitterende Panteramanieten, waarvan er één wel ontploft lijkt.
Een mooi slot van een excursie met mooie parels!

Frans van der Feen

Van de Penningmeester

Ruim de helft van onze leden heeft de contributie 2017 overgemaakt.
Wil iedereen nog even nagaan of de contributie al is voldaan?
De contributiegegevens staan achterin BLAADJE.
Stuur bij twijfel even een mailtje naar:
ledenadministratie@amsterdam.knnv.nl

Paul van Deursen

Van de Ledenadministratie

Het afgelopen kwartaal hebben wij zes nieuwe leden kunnen verwelkomen:
Titia Huijsse, Yvonne Timmer, Robert Last, Hans Brandenburg, Laura Dorst en huisgenootlid John Bakker.

Bij deze allen nogmaals van harte welkom!

Nog steeds kan het bestuur hand- en spandiensten gebruiken bij de ledenwerving. Laat van je horen!

Willen de leden, die in het vervolg ook de herinneringsmails (convo's) voor onze activiteiten of Blaadje digitaal en/of schriftelijk willen ontvangen dit doorgeven aan:
ledenadministratie@amsterdam.knnv.nl ?
Van enkele leden worden de e-mails geretourneerd en blijkt het email adres niet meer te kloppen of zit de mailbox vol. Graag even controleren.

Paul van Deursen

Ontdekkingen in het Geuzenbos

Plotseling was daar op donderdag 13 april een excursie in het Geuzenbos, omdat er een week eerder door Trees Kaizer en Christiane Baethcke Morieljes waren aangetroffen, familie van de morielje.

Met ons negenen gingen we in het ruige gebied op zoek. In het eerste poeltje troffen we o.a. Waterweegbree aan en er bij kleine witte bloemen, Vroegeling en toen we verder liepen stonden daar weer Vingerhoedjes. Langs het pad kleurden volop Hondsdraf en Paardenbloemen het gras.

De Tjiftjaffen lieten zich niet onbetuigd, maar we hoorden er ook Groenling en Zwartkop. Meidoorn bloeide nog niet, maar zat wel mooi in het jonge blad. Verder op nog meer Vingerhoedjes. Een troepje Konikpaarden draafde ons voorbij. De melancholieke zang van een Roodborst klonk en ook waren er Fitissen actief. Bij het zoveelste poeltje ontdekten we eindelijk in de oplopende oever de eerste Morielje. Een paar meter verder nog een paar droge.

We zagen Muurpeper staan, minuscule Vergeet-mij-nietjes en de schattige bloempjes van de Zachte ooievaarsbek. Bij een smalle sloot stond een hele zwerm Zwavelkopjes. Een Berberis toont er zijn fraaie gele bloempjes.

Bij een volgend poeltje vinden we nog meer Morieljes, gele ook. Door de eivormige hoed doet onze excursie denken aan paaseieren zoeken. Er ligt een dode Zanglijster. Uiteindelijk telden we ruim 20 Morieljes en waarschijnlijk hebben we

Morieltje; foto Frans van der Feen

Vingerhoedje; foto Frans van der Feen

van de verstopte of schutkleurige paddenstoelen er nog wel enkele over de hoed gezien.

Terug wandelend wordt op een oude boomstam Peksteel aangetroffen.
We lopen langs een bloeiende Kersenboom, horen Koolmees en Gaai. Dan…
Wat horen we daar?
De eerste Nachtegaal! Nog niet helemaal op stem, maar toch. Ook nog het pr-pr-geluid van een Rugstreeppad, vermoeden we, want we weten dat die hier 'wonen'.

Ondanks de aangekondigde 12°C is het in de voorjaarszon heerlijk warm.

Frans van der Feen

Het archief Walters ontsloten

Jacob Walters (1926-2009) was gedurende meer dan zestig jaar een van de meest productieve veldonderzoekers van de natuur in Amsterdam. Van1948 tot 2003 heeft hij ruim 140 grotere en kleinere publicaties over de broedvogels en enige over planten in verschillende studieterreinen in Amsterdam-West en de Amsterdamse Waterleidingduinen het licht doen zien. Omdat hij zijn diverse onderzoekingen nauwgezet heeft gedocumenteerd, zijn deze publicaties en zijn omvangrijke dagboekaantekeningen, een rijke bron van langjarige populatie-gegevens. Tevens vormen ze een toonbeeld van gedisciplineerde studiemethoden en degelijke verslaglegging. Naast gebiedsinventarisaties deed Walters in zijn latere jaren veel broedbiologisch onderzoek, met name van plevieren. Hij was actief als vogelringer en vogelfotograaf en karteerde ook nog planten.

Aan de hand van de nagelaten dagboeken heeft Martin Melchers een boek over Walters geschreven ("Meneer Walters, een Amsterdamse natuuronderzoeker", 2016) en heeft Ruud Vlek de nalatenschap geordend en gearchiveerd. Na deze mega klus is het Walters-archief overgebracht naar het Stadsarchief Amsterdam (Vijzelstraat 32, 1017 BV Amsterdam) en onderdeel geworden van het KNNV-Amsterdam archief. Het Walters-archief omvat 47 archiefdozen, met vogel- en plantengegevens over Amsterdam-West (1942-2000) en de Amsterdamse Waterleidingduinen (1966-1996), alsmede foto-collecties over deze gebieden. Het Walters-archief is voor een ieder in te zien en aan de hand van de inventaris

(o.v.v. Archief Walters, toegangsnummer SAA 31070), aan te vragen via info@stadsarchief.amsterdam.nl).
De inventaris van het Walters-archief is te vinden op de website van de KNNV, afdeling Amsterdam (www.knnv.nl/amsterdam).

Geert Timmermans

Nachtvlinders in het Geuzenbos

Trees Kaizer zette onlangs een link naar het jaarverslag van het Geuzenbos op het Amsterdams Vogelnet. In het Geuzenbos worden inderdaad heel veel vogels waargenomen. Er staan fraaie foto's in.
In dat verslag is ook een overzicht opgenomen van de nachtvlinders die werden genoteerd toen daar op 3 juni 2016 een nachtvlinderonderzoek plaats vond.
Ik had er geen verslag van gemaakt, omdat ik niet veel nachtvlinders ken.
Het lijstje in het verslag inspireerde me om er alsnog wat woorden aan te wijden in dit Blaadje.

Om half tien die avond verzamelden de belangstellenden zich bij Gemaal Halfweg. Met groot materieel in een kruiwagen begaven we ons met stadsecoloog Geert Timmermans en Trees Kaizer in het prachtige natuurgebied. Het was rustig weer.

De generator die de stroom moest opwekken voor de lampen werd zo ver mogelijk weg gezet, om een hoekje, tegen de geluidsoverlast in de verder stille avond.

Er werd een standaard opgezet, waarop een laken gespannen. Ook werden enkele lichtbakken neergezet. Toen het eenmaal donker was lieten al gauw veel nachtvlinders zich zien. Ze kwamen op het fel verlichte laken af. Enthousiast werden de vele nachtvlinders die op het laken neerstreken gefotografeerd.

Ook werd een aantal bomen ingesmeerd met lokstof, wat ook nog enkele nachtvlinders aantrok. Er kwamen ook nog enkele nieuwsgierige grazers kijken wat we in hun bos deden.

Natuur is mooi, maar je moet er wel wat bij te drinken hebben, als je tot voorbij middernacht (ca. 01.00 uur) daar verblijft. Verscheidene excursiegangers hadden dan ook hapjes meegebracht en flessen wijn.

Niet alle waarnemingen konden direct worden gedetermineerd. Trees moest er een aantal in een doosje meenemen om er thuis de boeken op na te slaan.

Er werden uiteindelijk maar liefst 60 soorten waargenomen. Opvallend hoeveel vlinders ‘uil’ worden genoemd: (het is leuk om de prachtige insecten één voor één in uw vlinderboek of op internet te bekijken!)

Donker klaverblaadje
Gamma uil
Waterleliemot
Gestreepte goudspanner
Sint jacobsvlinder
Slawortelboorder
Braamvlinder
Appeltak
Zwartvlekdwergspanner
Gerande spanner
Groot avondrood
Hermelijnvlinder
Kameeltje
Bruine snuituil
Plakker
Houtspaander
Drielijnuil
Zuidelijke stofuil
Witstipgrasuil
Haarbos
Donker halmuiltje
Gelobd halmuiltje
Oranjegeel halmuiltje
Zwarte-c uil
Hopwortelboorder
V-dwergspanner
Kleine groene bandspanner
Gewone bandspanner
Tweevlekspanner
Hagedoornvlinder
Groene dwerspanner
Ratelaarspanner
Zwartbandspanner
Geel beestje
Stro-uiltje
Roesje
Witte tijger
Sneeuwbeer
Kleine groenuil
Zilveren groenuil
Gewone worteluil
Gewone velduil
Variabele grasuil
Donkere marmeruil
Egale stofuil
Gewone stofuil
Gestreepte rietuil
Gekraagde grasuil
Huismoeder
Agaatvlinder
Hoefbladvedermot
Vroege grasmot
Koolmotje
Witkopmot
Brandnetelbladroller
Distel knoopvlekje
Kleine wintervlinder
Smaragdlangsprietmot
Klaverspanner
Voorjaarskortvleugelmot.

Frans van der Feen

foto Loes van der Feen

foto Loes van der Feen

De witte tijger; foto Loes van der Feen

foto Loes van der Feen

Het verdwenen woonhuis van Eli Heimans

Artikel op verzoek van het bestuur overgenomen uit het mededelingenblad van de Heimans- en Thijssestichting, Nieuwsbrief 51, december 2016.

Op 20 september 2016 werd een plaquette onthuld ter herdenking van de onderwijzer en natuurkenner Eli Heimans(1861-1914). Heimans woonde vanaf begin 1903 tot zijn dood op het adres Plantage Muidergracht 123, in de Amsterdamse Plantagebuurt, vlak bij zijn geliefde Artis en Hortus Botanicus. Het initiatief om de plaquette op zijn vroegere woonhuis te plaatsen werd genomen door de afdeling Amsterdam van de KNNV.

Bij de onthulling van de plaquette hield Geert Timmermans, namens de afdeling, een korte toespraak voor een klein gezelschap van genodigden en belangstellenden. Tijdens die bijeenkomst ontstond er bij ondergetekende enige verwarring door opmerkingen van de huidige bewoners van het pand dat er in het huis een'lijkenwassersfamilie' zou hebben gewoond. Stonden wij wel voor het huis van Heimans? Op het pand staat namelijk huisnummer 123, maar ook het nummer 121. Al eerder werd gedacht dat het woonhuis op 123 was afgebroken (Coesèl 1993), maar vanwege het nummerbordje en omdat de ramen geheel in overeenstemming zijn met de ramen op de foto die tijdens Heimans' leven vanuit zijn huis werd gemaakt, was aangenomen dat er in de eerdere studie sprake was geweest van een misverstand. Vanwege dat nummerbordje en de raampartij nam ook de KNNV-afdeling aan dat het hier ging om het voormalige woonhuis van Eli Heimans.
Uit nieuw en aanvullend onderzoek van de tweede auteur in de archieven van het Bevolkingsregister, Kadaster en Bouw- en Woningtoezicht in het Stadsarchief van Amsterdam werd al snel duidelijk dat onze twijfel terecht was. We maakten de volgende reconstructie. Eli Heimans kocht het pand Plantage Muidergracht 123 in 1907. Na zijn dood bleven zijn weduwe, Betje Heimans-Stibbe, en hun kinderen Jacob en Henriëtte er wonen. Jacob, de latere hoogleraar plantkunde en genetica, trouwde in de jaren twintig en vestigde zich in Amsterdam-Zuid. Henriëtte, een gepromoveerde lerares geschiedenis, vertrok in diezelfde periode naar Almelo. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werden de leden van de familie Heimans door de bezetter vervolgd vanwege hun Joodse afkomst. Eind 1940 werden Jacob en Henriëtte door de bezetter van hun functies in het onderwijs ontheven. Henriëtte keerde terug naar haar ouderlijk huis. De ongerustheid over hun verdere lot nam toe. Tot hun vreugde kregen zij begin 1943 bericht dat zij samen met hun moeder en Jacobs vrouw en dochter een plaats hadden gekregen op de lijst Frederiks-Van Dam, een lijst met namen van vooraanstaande Joden die door de bezetter werden ontzien. Deze 'protegierte Juden' werden ondergebracht in twee villa's in Barneveld. Volgens het Amsterdamse Bevolkingsregister vertrokken Betje en Henriëtte officieel op 23 maart 1943 uit hun woning op de Plantage Muidergracht 123. Het pand, dat op naam stond van de weduwe en haar twee kinderen, werd nog datzelfde jaar 'verkocht'.
Uiteindelijk waren de in Barneveld verblijvende Joden toch niet veilig. Eind 1943 werd de Barneveldgroep overgebracht naar kamp Westerbork en het jaar daarna op transport gesteld naar Theresienstadt. Zowel de weduwe Heimans, die aan het eind van de oorlog al ver in de tachtig was, als haar kinderen, schoondochter en kleindochter overleefden de oorlog. Na de bevrijding vestigde Betje Heimans zich bij haar dochter in Almelo. Jacob en zijn gezin vonden weer een woning in

E. en J. Heimans aan tafel in tuin Plantage Middenlaan 123 in Amsterdam

Kamer Eli Heimans

Amsterdam-Zuid. Het huis op Plantage Muidergracht 123 werd in 1948 weer overgedragen aan de familie en nog hetzelfde jaar verkocht aan de Vereeniging tot Werkverschaffing aan Hulpbehoevende Blinden. De Blindenwerkplaats was gelegen aan de Plantage Middenlaan, een straat die evenwijdig loopt aan de Plantage Muidergracht. De panden Plantage Muidergracht 123, 125 en 127 waren via de tuin met het Blindeninstituut verbonden.

In 1963 werden de drie inmiddels zwaar verwaarloosde panden, die in 1959 in bezit gekomen waren van de firma Rubi NV, afgebroken. Op de lege plek verrees omstreeks 1990 een nieuw pand met als huisnummers 125 a-e.
Het pand Plantage Muidergracht 121 had een heel andere geschiedenis. Dat huis staat er nog steeds. De
verhalen van de huidige bewoners van het pand kloppen. In elk geval was van 11 juni 1940 tot 11 april 1942 op dat nummer 121 de particuliere Begrafenisonderneming 'Sjoloum' gevestigd. Na het verlenen van een splitsingsvergunning voor de panden Plantage Muidergracht 119 en 121 werden deze nummers in 1995 door de gemeente ingetrokken. De gehele begane grond kreeg toen het nummer 121; de eerste, tweede en derde verdieping daar linksboven werd nummer 119; de eerste, tweede en derde verdieping daar rechtsboven werd nummer 123. Uit bovenstaande informatie blijkt kortom dat het woonhuis van Eli Heimans verdwenen is. De plaquette is bevestigd op het buurpand, oorspronkelijk nummer 121. Aangezien dat huis nu ook het huisnummer 123 draagt en de raampartij er van buiten ongeveer hetzelfde uitziet als die van de foto genomen vanuit de werkkamer van Heimans, zal de nietsvermoedende lezer van de plaquette denken inderdaad voor het voormalige woonhuis van Eli Heimans te staan.
Uiteraard is het bestuur van de afdeling Amsterdam van de KNNV van een en ander op de hoogte gesteld. Het bestuur betreurt de vergissing, maar vindt dat het geen afbreuk doet aan de herdenking van Eli Heimans. Het is ook niet eenvoudig om een bevredigende oplossing voor het probleem te vinden. Vanuit historisch oogpunt is er echter sprake van misleiding. Met dit artikel hopen wij de waarheid voor zover mogelijk te hebben rechtgezet.

Marga Coesèl & Erik Zevenhuizen

m.j.coesel-wouda@uva.nl; e.zevenhuizen@uva.nl
F. I. Brouwer, 1958. Leven en werk van Eli Heimans, Groningen.
M. Coesèl, 1993. Zinkviooltjes en zoetwaterwieren, Hilversum.

Ecologisch uitstapje naar Gouda

Op 21 april, ineens een hele zachte dag in het tamelijk koude voorjaar, bezocht een elftal KNNV-ers het Goudse Heempad. De treinreizigers waren zo slim geweest om pas na negenen op Bijlmer Arena de trein te pakken, zodoende profiterend van hun Voordeelurenkaart.
Vanaf de achterkant van station Gouda wandelden we de Ridder van Catsweg op (aan Ridder van Cats [voogd van graaf Floris V] heeft Gouda haar stadsrechten te danken), die verderop overgaat in de Bloemendaalseweg, een mooie zeer oude weg, die helemaal tot Reeuwijk loopt, tussen landhuizen en boerderijen door, met enorm veel fietsers. Inmiddels zijn helaas achter die boerderijen hoge woonflats verrezen.
Tussen de combinatie van oud- en nieuwbouw ligt al 35 jaar het Goudse Heempad, waar onder leiding van de bevlogen beheerder André van Kleinwee, de gemeente Gouda ecologisch groenbeheer uitvoert.
Dit Goudse Heempad is één van de oudste en tevens fraaiste openbare wilde floraparken.
In het ruim 3 ha grote gebied vinden tal van inheemse planten en dieren hun groei- en leefplek in verschillende landschapselementen: natuurlijke oevers, vijvers, schrale graslanden, bosjes en houtzomen. In de natte graslanden bloeit een weelde aan wilde Kievitsbloemen (in één van de Verkade-albums door J.P. Thijsse weidetulpen genoemd), waarvan de beheerder op het hoogtepunt er maar liefst 2352 telde!

De eerste prijs
In 1993 won Gouda met deze heemtuin de landelijke natuurprijs. Die prijs ging gepaard met een geldbedrag van ƒ 50.000,-, waarvan een infocentrum kon worden gerealiseerd.
Van hieruit worden regelmatig excursies georganiseerd.
André van Kleinwee heeft voor de inrichting van 'zijn' tuin inspiratie opgedaan bij Hein Koningen, de leider van deze excursie, maar daarnaast ook zaden verkregen vanuit Amstelveen.

In het infocentrum, vol opgezette vogels, vertoonde de beheerder een Powerpointpresentatie, waarop we konden zien hoe in de voorbije jaren de tuin stukje bij beetje werd aangelegd en verbijzonderd, tot groot genoegen van de flatbewoners, die een grote betrokkenheid vertonen en sociale controle uitoefenen op het park. Uit een bewonersonderzoek bleek onlangs grote tevredenheid met deze woonplek.

In de presentatie zijn ook veel fraaie afbeeldingen van bloemen, zoals de Echte koekoeksbloem, ook wel Molentjes genoemd, beelden van alle seizoenen opgenomen. 's Winters blijft alles staan, ook de planten in de vijvers, die voor zuurstof zorgen voor de vissen.
In het park komt de Bruine kikker voor en maar liefst negen soorten libellen. Ook vogelzang is niet van de lucht, dankzij Tjiftjaf, Zwartkop, Halsbandparkiet en Merel. We zien ook Parelhoenders, tamme Wilde eenden, Waterhoen, Meerkoet, Ekster, Kokmeeuwen en Grauwe ganzen met jongen.

Rondleiding
De heer Van Kleinwee leidde ons daarna rond door de heemtuin. Direct viel al op dat onverlaten op een aantal plekken Daslook hebben geoogst (ten behoeve van restaurants?).
Gelukkig staat het meeste er nog wel. We lopen langs allerlei bloeiende planten, zoals Adderwortel, echte Sleutelbloem, Zomerklokje, Pinksterbloem, Hangende zegge, Kruipend zenegroen.
De beheerder wijst ons verland rietland aan, waar ook binnenkort de orchissen en de ratelaars zullen bloeien.

Bij de vijver staan veel Scherpe boterbloemen (die hebben een rolronde stengel, de bovenste bladen bestaan uit bladslippen en onderaan zijn die vijf- tot zevendelig). De Knolboterbloem hebben juist teruggeslagen vaste kelkblaadjes.
Langs de oever van de vijver heel veel Waterdrieblad, familie van de Gentiaan, herkenbaar aan de fijne haartjes.
We vervolgen onze weg met Stinkende gouwe, Paarse dovenetel en Gele dovenetel omzoomde kronkelpaden.
Er staat een heel bosje Struisvaren, ook wel Bekervaren genoemd.
Grote Salomonszegelplaten, Eénbloemig parelgras, Boshyacinth en Oeverzegge.
Kortom het is hier een paradijsje tussen de hoge huizen.
Een groot deel van het gezelschap gaat, op advies van de stadsecoloog, nog een kijkje nemen verder door op het talud van de grote weg.
Wij geven er de voorkeur aan om nog een kijkje te nemen in het centrum van Gouda, met zijn smalle straten en aardige winkeltjes, hofjes, poorten en grachten. En natuurlijk het Marktplein met stadhuis en erachter de St. Janskerk.

Frans van der Feen

De presentatie; foto Frans van der Feen

Het gezelschap; foto Frans van der Feen

Waterdrieblad; foto Loes van der Feen

Daslook; foto Loes van der Feen

Struisvaren; foto Loes van der Feen

Overzegge; foto Loes van der Feen

Excursie- en lezingenprogramma KNNV- afdeling Amsterdam 2e en 3e kwartaal 2017

LET OP:
De **KNNV-lezingen** en **vergaderingen** vinden plaats in de kantine van de **Groenvoorziening** van **Gedenkpark (begraafplaats) De Nieuwe Ooster (DNO),**
Ingang Rozenburglaan 5, 1097 GA Amsterdam (dus geen Kruislaan!)
Vanaf de ingang Rozenlaan (achter het hek kan worden geparkeerd) is het ca. 5 minuten lopen naar de kantine.
Vanaf halte Kruislaan/Middenweg tram 9 en bus 15 is het 10-15 minuten lopen.
Vanaf halte Zaaiersweg bus 41 is het 5-7 minuten lopen.
Wij mogen 's avonds van ca. 19.30 uur tot 22.30 uur van deze ruimte gebruik maken voor lezingen en vergaderingen. **Tussen 19.30 en 20.00 uur is het hek geopend, tenzij anders bij de beschrijving van de lezingen is aangegeven. Om 20.00 uur wordt het toegangshek van DNO gesloten!**

Openbaar vervoer: dienstregelingen veranderen per seizoen! Ga tijdig van huis, er kan 10 minuten verschil in de vertrektijd zitten. In het weekend verandert het nummer van de bus hier en daar, kijk even op de bushalte hoe het in elkaar zit. Bij twijfel: bel het openbaar vervoer (0900 9292, € 0.70 per minuut), internet: **www.9292ov.nl**
Alle excursies, lezingen, cursussen, verslagen, foto's en de waarnemingen staan ook op de website van de afdeling, internet: www.knnv.nl/amsterdam
Afkortingen opstappunten:
AS Amstelstation, **CS** is Amsterdam-Centraal Station, **DD** is station Duivendrecht, **SD** is Amsterdam-Sloterdijk, **WTC** is station WTC, parkeerterrein ABN/AMRO.
Hoe bent u verzekerd?
Van verschillende zijden is ons gevraagd of je tijdens een KNNV-activiteit, zoals een excursie, verzekerd bent. Wij hebben dat nagevraagd bij het hoofdbestuur. Daarop kregen wij een uitgebreid antwoord. De essentie zullen we hieronder weergeven.
Landelijk heeft de KNNV een WA-verzekering (wettelijke aansprakelijkheid) afgesloten. Deze geldt alleen voor KNNV-leden tijdens KNNV-activiteiten. Donateurs en introducés zijn dus niet verzekerd. Ook de reis van huis naar de KNNV-activiteit en terug is niet verzekerd. Het is dus van belang zelf voor een goede WA- verzekering te zorgen. De KNNV-verzekering is vooral een vangnet, voor als de eigen verzekering ontbreekt, of niet toereikend is.
Klaas Kaag, KNNV afd. Den Helder, overgenomen uit Op de Kop 2005, nr. 3.

Zondag 14 mei 2017 Streepexcursie Diemen Centrum o.l.v. Peter Wetzels
Verzamelen om 10:30 Muiderstraatweg bij het eindpunt van tramlijn 9.(Coördinaten 126.54 - 483.28) Parkeren kan aan de andere kant van het spoor.
Dit hok is de laatste 20 jaar sterk veranderd. Een oude spoordijk, moerasland, en een industrieterrein zijn verdwenen. Gebleven zijn een nieuw spoordijk, een vooroorlogse woonwijk, een klein stukje veenweide, sportparken, enkele jaren '80 buurt, een begraafplaats en spoorbegeleidende volkstuinen en gekomen is een nieuwbouwwijk. De excursie duurt tot 16.00 uur.
De streepexcursie is voor beginners. Determineren wordt geoefend met een flora (Heukels of Eggelte). Aanmelders krijgen een lijst toegestuurd met voorjaars soorten die vanaf 1975 gevonden zijn.
Aanmelden bij (niet verplicht) en informatie van Peter Wetzels kan met een mail naar floronamsterdam@gmail.com. Zet in de titel Aanmelding Diemen Centrum.
Peter WetzelsDistrictscoördinator Floronafdeling Groot-Amsterdam
www.floronamsterdam.nl & www.floron.nl

Dinsdag 16 mei 2017 Fietsexcursie: Nachtengalenexcursie Brettenzone o.l.v. Evert Pellenkoft & Geert Timmermans
Start 19.30 uur vanaf het Orlyplein (is voorplein) station Sloterdijk. Na het succes van vorig jaar ook dit jaar weer een nachtengalenexcursie. We fietsen door de Brettenzone en eindigen op station Sloterdijk. Onderweg luisteren we naar de nachtegaal, blauwborst en sprinkhaanzanger en kijken naar andere vogels. Nachtegalen zijn beroemd om hun mooie zang en in de Brettenzone is dat prachtig te horen. De zang bestaat uit een serie herhaalde, losse tonen die worden afgewisseld met krachtige rollers en trillers. Speciaal op stille avonden of nachten in het voorjaar is deze zang zeer indrukwekkend en soms tot op een kilometer afstand nog te horen

Vrijdag 2 juni 2017 Excursie naar de bloemrijke bermen van het Westelijk Havengebied te Amsterdam o.l.v. Hein Koningen & Ria Simons
OV: bus 82 (ri IJmuiden) van station Sloterdijk 10.06 uur, uitstappen halte Westpoortweg (bij de Australiëhavenweg) om plm. 10.15 uur. Hier verzamelen we om 10.20 uur.

Zaterdag 10 juni 2017 Algemene 20e inventarisatiedag o.l.v. Geert Timmermans
Op zaterdag 10 juni gaan we voor de 20e keer een gebied in de regio van Amsterdam inventariseren op flora en fauna. Dit maal is de keus gevallen op de Ouderkerkerplas en omgeving. De inventarisatie start zaterdag om 10.00 uur en staat

open voor alle leden. Aan de verschillende werkgroepen zal expertise en medewerking gevraagd worden. Het terrein kan nat zijn! Brood, laarzen en drinken meenemen.
Wij verzamelen om 10.00 uur op de parkeerplaats van de Ouderkerkerplas (adres Groeneveldweg/Middenweg). Let op! De locatie is alleen met de fiets en auto bereikbaar.

De Ouderkerkerplas is een voormalige zandwinput ten zuiden van Ouderkerk aan de Amstel, gegraven voor de aanleg van de A9. In een later stadium is er een grote hoeveelheid betonafval gestort. Langs de Ouderkerkerplas ligt een natuurzone. Door afplaggen is hier een moerasje ontstaan waar in het voorjaar onder andere koekoeksbloemen, rietorchissen en ratelaars bloeien. De overgang van water en land wordt gevormd door rietzomen. Het is een belangrijk vogelgebied, met vogelkijkhutten eromheen. Omdat de plas zo diep is (maximum diepte circa veertig meter) en via ondergrondse waterstromen wordt de Ouderkerkerplas gevoed met zout water. Het water is hierdoor brak, en vriest 's winters niet dicht. In de winter is de plas in trek bij watervogels als de smient, kuifeend en diverse ganzen. In de zomer zijn er veel riet- en watervogels te zien. In de oeverzwaluwwand broeden oeverzwaluwen.

Zondag 11 juni 2017 Streepexcursie Beverwijk - Wijkeroogpark Hok: 105-498 o.l.v. Peter Wetzels
Verzamelen om 10:30 op het parkeerterrein Emplacementsweg net ten zuidwesten van het Stationsplein. (Coördinaten 105.06 - 499.00)
We beginnen op het terrein waar vorig jaar opzienbare vondsten zijn gedaan van Frans walstro, Behaard breukkruid en 'zeebaardgras' (Polypogon maritimus). Het hok wordt doorsneden door een spoorlijn en een snelweg en bestaat verder uit park met een volkstuincomplex en een industriewijk.
De excursie duurt tot 16:00.
De streepexcursie is ook voor beginnende inventariseerders. Basiskennis van de Flora is vereist. Determineren wordt geoefend met een flora (Heukels of Eggelte). Aanmelden (verplicht) bij en informatie van Peter Wetzels kan met een mail naar floronamsterdam@gmail.com. Zet in de titel Aanmelding Beverwijk

Donderdag 15 juni – maandag 19 juni 2017 Floronkamp in Amsterdam o.l.v. Peter Wetzels
Dit jaar houdt Floron een inventarisatiekamp voor planten in Amsterdam. De deelnemers komen uit heel Nederland en overnachten op Camping Het Amsterdamse Bos in het zuidpuntje van het Amsterdamse Bos bij Bovenkerk. Elke dag gaan de

deelnemers in groepjes van 3 a 4 ergens in of bij Amsterdam planten inventariseren. De start is om 9.00 uur (eerste dag om 13.00 uur) en het einde is tussen 15.00 uur en 17.00 uur. In elke groep zit minstens een ervaren florist. Meelopen met een groep is een goede manier om botaniseer kennis op te doen. Ook als je nog niet veel kennis van planten hebt kan je een goede bijdrage leveren doordat extra ogen meer soorten zien. 's Avonds zijn er excursies naar interessante plekken in Amsterdam. De leden van de KNNV zijn meer dan welkom om mee te doen. Je doet dan mee met het dagprogramma en/of de avondexcursie. Om mee te doen hoef je slechts een mail te sturen naar floronamsterdam@gmail.com. Je kunt hier ook met vragen terecht.
Meer informatie vindt je op www.floron.nl Kies dan actueel en dan activiteitenagenda

Zaterdag 17 juni 2017 Excursie naar het Zwanenwater te Callantsoog o.l.v. Ria Simon & Hein Koningen
OV: trein Amsterdam CS 8.39 uur (ri Den Helder, IC spr 8a), 8.45 u. Sloterdijk, uitstappen station Schagen 9.37 uur.
Bij station bus 152 (ri Julianadorp) van 9.44 uur, uitstappen halte Zwanenwater ca. 10.00 uur. We verzamelen om deze tijd bij de bushalte.
Toegangskaartjes kopen via de automaat bij de ingang van het terrein, leden NM gratis toegang, dus lidmaatschapsbewijs meenemen.
Het Zwanenwater is een groot duingebied in eigendom van NatuurMonumenten. Het gebied is kalkarm met een daarvoor kenmerkende flora. Zeer gevarieerd terrein met o.a. natte duinvalleien, duinheide, moerasbos met elzen, hier en daar wat naaldhout. Daardoor en in combinatie met een vakkundig beheer, eveneens een soortenrijke flora, veel orchideeën -o.a. bijenorchis, grote keverorchis, vleeskleurige en breedbladige orchis, welriekende nachtorchis-, moeraskartelblad. Van de struiken groeit er viltroos. Voorts zijn er twee grote duinmeren. Om het zogenaamde Eerste water gaat een gemarkeerde wandelroute, van 4 ½ km lengte, die we volgen. Hierbij doen we de drijvende vogelkijkhut aan. Er zijn ook veel vogelsoorten te zien, o.a. lepelaar, aalscholver, bruine kiekendief, verscheidene eendensoorten.
Het is een volle dagexcursie, dus proviand mee.

Vrijdag 23 juni 2017 Roeiexcursie Botshol o.l.v. Jan Simons
Ondanks dat de waterkwaliteit van Botshol (Natura 2000 gebied) de laatste jaren sterk achteruit is gegaan, willen we dit mooie laagveenmoeras en –plasgebied toch weer bezoeken, zoals we dat ook de laatste jaren gedaan.hebben. Deze verslechtering is gaande vanaf 2010 toen nog een zichtdiepte van 2 meter in

Kleine en Grote Wije werd gemeten, tot recent slechts c 50 cm. De verslechtering houdt verband met het graven van petgaten door Natuurmonumenten waarbij een onvoorziene lozing van slib en fosfaat in het plasgebied is gekomen. Zo schreef ik vorig jaar in het Blaadje. Toch zien we elk jaar een kleine verbetering en we zullen zien hoe de situatie in dit jaar is. Wie weet zien we in het open water weer iets van kranswieren en andere waterplanten. In elk geval valt er buiten het open water genoeg te zien en te beleven van de rijke laagveenmoerasflora en –fauna. Langs de riet-, lisdodde- en galigaanoevers zien we veel oeverplanten, waaronder de zeldzame Moeraslathyrus en ook veel libellen en waterjuffers en andere insecten. Op één plaats (de Vliet) betreden we een stukje gemaaid veenmosrietland met o.a. Welriekend nachtorchis, Rietorchis en Grote ratelaar. Wellicht horen we ook het naaimachinegeluid van de Snor en verder zien we mogelijk Lepelaar, Aalscholver, Ibis Boomvalk, Havik, Buizerd.
We verzamelen om 10.00 u te Ouderkerk, op/bij de brug over de Amstel (Burgemeester Stramanweg). Jan fietst samen met de fietsgroep naar Botshol langs de Bullewijk en de Waver naar boerderij Verweij waar we de roeiboten huren (€ 5,--/uur). Autorijders rijden rechtstreeks naar Botshol –gehucht Waver- Verweij, alwaar op het erf geparkeerd kan worden. De handigste route is over de A2 richting Utrecht – afslag Vinkeveen naar rechts en bij het stoplicht weer rechts de provinciale weg (N201) volgen tot voorbij Vinkeveen, bij stoplichten de afslag naar rechts Waverveen nemen. Volg dan de lange rechte weg door de polder Groot Mijdrecht tot deze weg naar boven gaat en ga dan vóór de ophaalbrug over de Waver naar rechts en rij tot \Verweij in Waver, nr 14.
In verband met reservering van de roeiboten en eventueel afzeggen bij heel slecht weer, is van te voren opgaaf nodig bij Jan Simons : email: jan.simons@gmx.com en telefoon 06-47433061 (graag ook je 06 nummer vermelden).

Zaterdag 24 juni 2017 Busexcursie naar de Dintelse Gorzen (Noord Brabant) o.l.v. Peter Wetzels
De Dintelse Gorzen zijn een vijf vierkante kilometer grote natuurgebied nabij Steenbergen, buitendijks aan het Volkerak gelegen op de grens van Noord-Brabant en Zeeland. Het gebied van slikken en gorzen wordt al in de 15e eeuw genoemd en behoorde toe aan de burgers van Steenbergen. Dezen wilden het gebied indijken, maar dit is dankzij de sterke stroming nooit gelukt. Door de voltooiing van de Deltawerken verdwenen de getijden, en ontstond het huidige gebied. Door de vroegere geschiedenis is het gebied een amalgaam van zoete en brakke grond, wat zorgt voor een grote diversiteit aan planten; in het bijzonder orchideeën. Oorspronkelijk waren de Dintelse Gorzen dus buitendijkse slikvelden onderhevig aan eb en vloed. Nadat de Philipsdam in 1987 werd voltooid veranderde de flora

en fauna enorm. Op een groot deel werd het zout uit de bodem gespoeld en verdwenen zoutminnende planten als zeekraal, zilte schijnspurrie en schorrenkruid. Deze maakten plaats voor zoutmijdende planten zoals koninginnenkruid, kattenstaart, heemst en duinriet. Op de zandige grens van slik en schor zie je tijdens het wandelen vooral wilgen groeien. Het grondwater bevat echter nog steeds zout en in droge zomers komt dit aan de oppervlakte. Overal kun je daarom nog zoutminnende planten tegenkomen. De gorzen zijn doorsneden met diepe getijdenkreken. De kreken voeren nu het regenwater af richting Krammer Volkerak. Omdat ze in de wintermaanden vaak een poos vol water staan, is de begroeiing er veel lager dan op de oevers.
De Dintelse gorzen zijn vooral bekend om de orchideeën rijkdom. De zeldzaamste soort die er voorkomt, is de steenrode orchis. Ook de bijenorchis wordt er gevonden; verder de vleeskleurige orchis en de moeraswespenorchis. Door de milieuovergangen komen verder veel andere bijzondere en zeldzame soorten voor. Een willekeurige selectie: geelhartje, dunstaart, addertong, goudknopje, kwelderzegge, zilte zegge, selderij, sierlijk vetmuur, slijkgroen, strandduizendguldenkruid en zeerus.
Een wandeling levert ook vele vogels op zoals de smient, roodborsttapuit, graspieper en vele andere soorten. De Dintelse Gorzen zijn namelijk een internationaal belangrijk vogelgebied. Het getij is weg, maar overal is de zee te zien. Tientallen brede en smalle kreken doorsnijden de gorzen.
In waarneming.nl is na te gaan welke vogels in juni in de Dintelse Gorzen zijn gemeld. De topper aan vogelwaarnemingen is de zeearend die af en toe gezien wordt, jagend op ganzen. Andere roofvogels zijn haviken en boomvalken en een enkele keer een visarend. Dat in juni de afgelopen jaren veel lepelaars, grote en kleine zilverreigers zijn waargenomen is niet verwonderlijk. Dat er regelmatig appelvinken en groene spechten zijn gezien geeft aan dat het milieu op de Dintelse Gorzen erg divers is. Veel geziene vogels zijn verder zomertortel, kluut, roodborsttapuit, witgatje, kemphaan en wielewaal.
Het start- en eindpunt is het sluizencomplex Beneden Sas aan de oostrand van de Dintelse Gorzen. Hier is ook een restaurant annex theetuin gelegen. Bij de ochtendkoffie wordt zelfgebakken taart geserveerd. De bestelling moet een week eerder gedaan worden en daarom is aanmelding vóór 15 juni gewenst.
Programma (de tijden zijn een indicatie); 10.00 uur koffie in Beneden Sas gelegen bij een ingang van de Dintelse Gorzen. 11:00 start excursie; 16:30 einde excursie; 17:30 Pannenkoeken in De Uitwijk te Heen; 21.00 uur Amsterdam.
Opstappen en vertrek (deze tijden zijn precies!)
Bij aanmelding graag aangeven waar u opstapt, WTC of Sloterdijk;
8.00 uur station Amsterdam Zuid/WTC, op de Strawinskylaan waar de stadsbus

sen staan/stoppen.
8.15 uur bij station Sloterdijk, Hanedastraat 2, tegenover Crystal Tower. Zorg dat u er op tijd bent. (in een noodgeval kunt u bellen 06-44558870 of stuur een sms naar dit nummer).
De kosten zijn € 35,-- en voor niet-leden/introducés € 40,--.
Aanmelden voor deelname kan per mail en telefonisch vanaf 14 maart bij Carla Kuit. Zij vervangt eenmalig Lida den Ouden. Telefoon: 020-6938256 mailadres: carlakuit@gmail.com
De aanmelding is pas definitief na ontvangst van de deelneemprijs: over te maken op ING-rekening IBAN No: NL91 INGB 0003506096, t.n.v. KNNV-A'dam, onder vermelding van busexcursie 24-7-2017

Zaterdag 1 juli 2017 Plantenexcursie Kennemerstrand-gebied bij IJmuiden o.l.v. Hein Koningen
Deze zeer jonge duinvallei, op kunstmatige wijze door mensenwerk tot stand gebracht, geldt momenteel onder botanici in ons land als misschien wel de meest bijzondere schatkamer van het kalkrijke duingebied. Vele bijzondere, vaak zeer zeldzame, plantensoorten die kenmerkend zijn voor vochtige en natte duinvalleien komen er voor. In deze tijd van het jaar bloeien er de meeste soorten.Hieronder zijn vele fijnproevers van onze wilde flora: o.m. moeraswespenorchis, groenknol-orchis, honingorchis, zomerbitterling, armbloemige waterbies, geelhartje, de drie duizendguldenkruiden, teer guichelheil, stippelzegge, knopbies, stippelzegge, bonte paardestaart, zilt torkruid. Moeraskartelblad is nu al ver over zijn bloeitop heen maar komt er in vele duizenden voor, parnassia begint net te bloeien en moet nog echt komen. Natuurlijk zoeken we ook naar lilliputters als dwergbloem en soorten die nog niet vermeld zijn voor het gebied. Je weet maar nooit. Kortom: smullen!
OV: bus 82 connexxion van Nsstation Amsterdam Sloterdijk 8.37 u naar IJmuiden. Uitstappen:
IJmuiden aan Zee = eindhalte, plm. 9.19 uur. Hier verzamelen we om 9.20 uur.

Zaterdag 8 juli 2017 Excursie Visserspad tussen Zandvoort en Overveen o.l.v. Ria Simon
De vroegere vissersbevolking van Zandvoort, en daarvan vooral de vrouwen, gebruikte het Visserspad om van Zandvoort met hun waar naar de vismarkt in Haarlem te gaan. Het pad liep deels door het middenduin, bij Kraantje Lek begon de verharde weg. Langs het Visserspad tref je lage duintjes en duingraslanden met duindoorn, kamperfoelie, slangenkruid, heide of steenanjer, geel walstro, grote tijm, bitterkruid –waarop misschien ook wel zijn parasiet bitterkruidbrem

raap- vertakte leeuwetand en meer.
Voorbij het uitzichtpunt wordt de vegetatie anders: meer bomen. In de omgeving van Kraantje Lek treffen we ook bosplanten als glad parelzaad en ruig klokje aan.
De wandeling eindigt bij station Overveen en betreft een hele dagexcursie.
OV: trein Amsterdam CS (ri Zandvoort) 9.19 uur, A'dam Sloterdijk 9.24 uur.
We verzamelen na aankomst van de genoemde trein, 9.49 uur, op het perron van station Zandvoort.

Zondag 9 juli 2017 Streepexcursie Duivendrecht Hok: 124-482 o.l.v. Peter Wetzels
Verzamelen om 10.30 uur Bij de uitgang Station Duivendrecht oostzijde. Voor de St. Urbanuskerk (Coördinaten 124.38 - 481.94)
Het hok bestaat uit een weg met vooroorlogse bebouwing met daaromheen nieuwbouw. Er lopen ook twee spoordijken door het hok.
De excursie duurt tot 16.00 uur.
De streepexcursie is ook voor beginnende inventariseerders. Basiskennis van de Flora is vereist. Determineren wordt geoefend met een flora (Heukels of Eggelte).
Aanmelden (niet verplicht) bij en informatie van Peter Wetzels kan met een mail naar floronamsterdam@gmail.com. Zet in de titel Aanmelding Duivendrecht.

Zaterdag 15 juli 2017 Een dagwandeling over de ZWpunt van Texel o.l.v. Jan Simons
Deze wandeling gaat vanaf de Mokbaai met kwelder langs het vogelreservaatje De Petten (met o.a. grote stern) naar het vogeluitkijkpunt De Geul (lepelaars en aalscholvers) en langs de Horsmeertjes naar de jonge duinvallei Kreeftepolder en iets verder het wijde strand De Hors met uitgebreide vorming van nieuwe duintjes en valleien. Hierbij is veel schoons van natuur en landschap te beleven. We zijn altijd onder de indruk van de floristische rijkdom van dit deel van Texel. Een greep hieruit: in de Kreeftepolder: moerasweegbree, moerswespenorchis, rond- en klein wintergroen, teer guichelheil, parnassia, waterpunge, sierlijke vetmuur, stijve ogentroost; verder een rijke duinflora en zoutplanten in de Mokbaai.
Ook is er een rijke avifauna met o.a. lepelaar, kluut, wulp, plevieren, eidereend, moerasvogels. We letten ook op mossen, korstmossen, en bij goed weer ook op vlinders en andere insecten.
Het is een volle dagexcursie, dus neem brood en drinken mee.
OV: trein: van Amsterdam CS (ri Den Helder) 8.43 uur, A'dam Sloterdijk 8.45 u, aankomst Den Helder 9.56 u, dan bus 28 (v 10.12 u) naar de veerhaven. We hebben dan de boot van 10.30 u. We nemen de boot terug om 18.00u of 19.00 u.
Advies: check deze tijden nog even, kort voor de excursiedatum.

Zaterdag 22 juli 2017 Sprinkhaaninventarisatie Amstelveense en Kleine Poel o.l.v. Geert Timmermans & Michiel Boeken
Tijdens de algemene inventarisatiedag (18 juni 2016) van de Amstelveense Poel is de zompsprinkhaan aangetroffen. Het bleek dat deze sprinkhaaan voor het eerst in De Poel is waargenomen en de waarneming niet past in het bekende Nederlandse verspreidingsgebied. We gaan dit verder onderzoeken! en starten om 10:00 uur. Aanmelden verplicht bij Geert Timmermans: harmat4@xs4all.nl

Zaterdag 5 augustus 2017 Excursie naar botanische tuin Arboretum De Dreijen in Wageningen o.l.v. Ria Simon
Het Arboretum De Dreijen werd in eerste aanleg (1 ½ ha) ontworpen in 1895-96 door de bekende tuinarchitect en dendroloog Leonard Springer (1855-1940). Hij was van 1897-1900 in Wageningen lector in de tuinkunst aan wat is begonnen als de Rijkstuinbouwschool, later Landbouwhogeschool werd en tegenwoordig Wageningen Universiteit en Onderzoek is.
Springer werkte vooral in de landschapsstijl. In later jaren werden verscheidene uitbreidingen en veranderingen aan de tuin gerealiseerd, o.a. pinetumdeel, kruidentuin, rots- en vijverpartij. In de huidige tuin is een deel van Springers padenpatroon en de hoofdopzet met doorzicht over de hoofdas van de tuin bewaard gebleven.
Tegenwoordig valt de tuin niet meer onder Wageningen Universiteit en is in beheer (en onderhoud) bij Beeldengalerij Het Depot van de Stichting Utopa. Beeldengalerij Het Depot is gevestigd in het naastgelegen vroegere universiteitsgebouw dat stijlvol is gerestaureerd, uitgebreid en ingericht tot een kunstcentrum voor beelden.
In het Arboretum zijn fraaie collecties, o.m. pioenrozen, hosta en blauwe regen. Sommige collecties vallen onder de Nationale Planten Collectie (NPC). Verder is er een fraaie bomencollectie te zien, waar onder exemplaren uit de eerste aanlegtijd, zoals de imposante mammoetboom (geplant in 1896). Ook is het vroegere pinetum (naaldbomencollectie) in ere hersteld, tevens met oeverbegroeiingen van heideachtigen, gagel en brem.
Het Arboretum is gelegen aan de Generaal Foulkesweg / hoek Arboretumlaan.
OV: trein Amsterdam CS 8.55 uur, spoor 4, IC ri Nijmegen, Amstelstation 9.03 uur, Utrecht 9.24 uur = niet overstappen, Ede-Wageningen 9.48 uur. Hier uitstappen.
Of: Station Bijlmer Arena 9.02 uur, spoor 7 IC ri Venlo, Utrecht 9.19 uur spr 18 overstappen 9.24 uur spr 19, IC ri Nijmegen (is zelfde trein als 8.55 van A'dam CS), Ede-Wageningen 9.48 uur. Hier uitstappen.
We verzamelen voor het station bij bus 86 die naar Wageningen (ri W.busstation) gaat. Uitstappen in Wageningen halte Arboretumlaan. Van hier is het enkele

minuten lopen naar het Arboretum.

Zondag 20 augustus Inventarisatie-excursie Amsterdamse Zuidas west, hok: 119-483 o.l.v Peter Wetzels
Verzamelen om 10.30uur, hoek Parnassusweg en Fred Roeskestraat bij de Bagels & Beans. Dit is 300 meter lopen vanaf station Amsterdam-Zuid. (Coördinaten 119.62 - 483.86) Parkeren in de buurt is zondags gratis.
Aan de voet van de kantoortorens van de Amsterdamse zuidas is het goed zoeken naar enig groen. Maar het hok omvat meer. Een begraafplaats, restanten van een botanische tuin en idem van sportparken. Ruige groenstroken langs de taluds van de snelweg en stukjes woonwijken. Zelfs zijn er nog overhoekjes die ontsnappen aan de poetswoede. We gaan na of de tientallen jaren van bouwactiviteiten in de buurt terug te vinden zijn in de samenstelling van de vegetatie.
De excursie duurt tot 16:00.
De excursie is ook voor beginnende inventariseerders. Basiskennis van de flora is vereist. Determineren wordt geoefend met een flora (Heukels of Eggelte).
Aanmelden (niet verplicht) bij en informatie van Peter Wetzels kan met een mail naar floronamsterdam@gmail.com. Zet in de titel Aanmelding Zuidas.

Vrijdag 25 augustus 2017 Nacht van de Vleermuis o.l.v. Fons Bongers
In het kader van de Internationale Nacht van de Vleermuis wordt in 2017 door de KNNV Amsterdam wederom aandacht besteed aan onze meest intrigerende nachtelijk vliegende vrienden. In het Flevopark en omgeving, zullen we een mooie wandeling maken. Tijdens de wandeling zullen we mede met behulp van vleermuisdetectoren waarschijnlijk de meest voorkomende soorten vleermuizen waarnemen zoals gewone dwergvleermuis, laatvliegers, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis, maar mogelijk ook voor Amsterdam zeldzame soorten zoals watervleermuis en ….. Verzamelen om 21.00 uur bij de ingang van het Flevoparkbad (is zwembad is eindhalte tram 7 en 14).

Zaterdag 26 augustus 2017 Nachtvlinderonderzoek Geuzenbos o.l.v. Trees Keizer & Geert Timmermans.
In de nacht van 26 op 27 augustus 2017 vindt de Nationale Nachtvlindernacht (NNN) weer plaats. In dat kader organiseert KNNV, afdeling Amsterdam op zaterdag 26 augustus een nachtvlindernacht in het Geuzenbos. In 2016 is het zuidelijk deel van het bos geïnventariseerd en dit jaar gaan we het noordelijk deel onderzoeken. Er worden lakens met felle lampen opgezet, bomen met lokstof gesmeerd etc.
De avond zal starten om 21.30 uur en eindigen rond 01.00 uur. In verband met de

maximale groepsgrootte (15 personen!) is het aanmelden verplicht. Dat kan door een mail (harmat4@xs4all.nl) te sturen naar Geert Timmermans.

Vrijdag 8 t/m zondag 10 september 2017 Het Noord-Hollandse zoogdieren-vissen-weekend 2017

Al vier jaar op rij hebben we een gezellig en leerzaam zoogdieren vissen weekend gehad. Dus we gaan gewoon door! Om spreiding over de provincie te houden hebben we dit jaar gekozen voor Waarland. Waarland ligt in het poldergebied tussen Heerhugowaard en Schagen. Het duingebied van Noord-Holland ligt op steenworp afstand maar ook Wieringen en de IJsselmeerkust zijn nabij.

Weet wel; het zoogdieren-vissen-weekend is meer dan de naam zegt; naast zoogdieren en vissen, kijken we ook naar dag- en nachtvlinders, vogels, libellen en al het andere wat op ons pad komt.

Wat we gaan doen:

- het waarnemen van vleermuizen met batdetectors,
- het vangen van muizen met inloopvallen,
- het uitzetten van cameravallen,
- het vangen van zeevissen met de zegen en poldervissen met schepnetten,
- grondels door middel van “zaklampvissen”
- het mogelijk zien van zandhagedis en verschillende soorten amfibieën met de ogen,
- Overige zoogdieren vastleggen met cameravallen
- en alles wat verder ons netvlies en/of trommelvlies bereikt (uilen, dag-, & nachtvlinders, libellen, planten...).

Langskomen voor een dag(deel) is ook mogelijk. Dus heb je (weer) zin in een gezellig inventarisatie weekend, waarbij de nadruk zal liggen op zoogdieren en vissen maar we open staan voor alles! Geef je dan snel op. Er zijn maar een beperkt aan plaatsen beschikbaar dit jaar!

Datum: 8 t/m 10 september 2017

Locatie: groepsaccommodatie Nieuwkarspel, Waarland

Kosten: €90,- (incl. eten, drinken, verblijf en excursies). €25,- (voor alleen eten en excursies). Vervoer is exclusief.

Opgeven: Vóór 1 juli bij: Carola van den Tempel c.vandentempel@natuurlijkezaken.nl vermeld hierbij je naam/adres/tel.nr.

Let op: terugbetaling na annulering is na 1 augustus niet meer mogelijk.

Zondag 3 september 2017

Inventarisatie-excursie Diemen Centrum 2, hHok: 126-483 o.l.v Peter Wetzels

Verzamelen om 10:30 Muiderstraatweg bij het eindpunt van tramlijn 9.(Coördinaten 126.54 - 483.28) Parkeren kan aan de andere kant van het spoor.
Dit hok is de laatste 20 jaar sterk veranderd. Een oude spoordijk, moerasland, en een industrieterrein zijn verdwenen. Gebleven zijn een nieuwe spoordijk, een vooroorlogse woonwijk, een klein stukje veenweide, sportparken, een jaren tachtig buurt, een begraafplaats en het spoor begeleidende volkstuinen. Nog in aanbouw is een nieuwbouwwijk. Deze excursie is een herhaling van 14 mei.
De excursie duurt tot 16.00 uur.
Deze excursie is ook voor beginnende inventariseerders. Basiskennis van de flora is vereist. Determineren wordt geoefend met een flora (Heukels of Eggelte).
Aanmelden niet verplicht) bij en informatie van Peter Wetzels kan met een mail naar floronamsterdam@gmail.com. Zet in de titel Aanmelding Diemen Centrum deel 2.

Zondag 17 september 2017 Inventarisatie-excursie Wijk Gein in Amsterdam Zuid: 127-478 o.l.v. Peter Wetzels
Verzamelen om 10.30 uur Wethouder de Roosplein aan de zuidoostkant van Metrostation Gein (Coördinaten 127.89 - 478.74)
Een nieuwbouw uit de jaren ‘80 van de vorige eeuw op de rand van het veenweidegebied. Monotone laagbouw met veel groenstroken. In de aangrenzende hokken zijn niettemin onlangs aardige soorten gevonden.
De streepexcursie is bij uitstek geschikt voor beginners. In het najaar ligt de nadruk meer op algemene soorten die vaak het hele jaar goed herkenbaar zijn. Maar er is altijd kans op nieuwkomers die vaak juist in het najaar bloeien. Determineren wordt geoefend met een flora (Heukels of Eggelte).
Aanmelden (niet verplicht) bij en informatie van Peter Wetzels kan met een mail naar floronamsterdam@gmail.com. Zet in de titel Aanmelding Wijk Gein.

Zaterdag 21 oktober 2017 Busexcursie naar Lauwersmeer o.l.v. Jan Timmer
Meer info in Blaadje 2017(3)

Donderdag 19 oktober 2017 Lezing: “De paddenstoelen van de Binnenduinrand” verzorgd door Alfons Vaessen
Plaats: Kantine DNO, aanvang 20.00 uur.
De binnenduinrand bij Haarlem is bekend om zijn vele buitenplaatsen van Amsterdamse kooplieden. Een groot aantal daarvan zijn de 19de eeuw ingericht in de Engelse landschapsstijl. Maar de verscheidenheid tussen de buitenplaatsen is groot. Dit weerspiegelt zich ook in de paddenstoelenflora. De meeste buitenplaatsen zijn

rijk aan paddenstoelen, maar de variatie in soorten is groot, wat samenhangt met de dominerende bomen en de aanwezigheid van andere landschapstypen. In deze lezing wil ik deze rijkdom en de variatie in de paddenstoelenflora laten zien aan de hand van twee buren die sterk van elkaar verschillen, ook al zijn ze slechts gescheiden door een weg: Elswout en Koningshof in Overveen.

(!) Als vervolg op de lezing wordt er vrijdag 20 oktober een excursie naar Koningshof georganiseerd.

Vrijdag 20 oktober 2017 Paddenstoelen excursie Koningshof o.l.v. Christiane Baethcke & Alfons Vaessen
Koningshof is een van de paddenstoelenkroonjuwelen van Nederland. Koningshof ligt in de binnenduinrand bij Haarlem, net ten westen van het bekendere Elswout. Het gebied bestaat uit gemengd binnenduinbos en duingraslanden op een nog grotendeels intact duinreliëf. Er komen veel zeldzame soorten voor die typisch zijn voor kalkrijke dennenbossen, zoals Koperrode spijkerzwam, Duinbosrussula, Smakelijke melkzwam en Melkboleet, maar ook soorten van duingraslanden, zoals wasplaten, satijnzwammen, aardtongen en knotszwammen. Daarnaast vinden we ook soorten die gebonden zijn aan eik, beuk en berk. Kortom, de paddenstoelenflora is zeer rijk en gevarieerd. Het wordt een excursie van ongeveer vier uur, dus proviand meenemen.
Verzamelen om 11.00 uur op de parkeerplaats van Landgoed Koningshof, Duinlustweg 26, Overveen.
OV: Sprinter vanaf Amsterdam CS 10.11 uur (ri. Hoorn), uitstappen Haarlem, overstappen, 10.37 uur Bus 81, uitstappen Bushalte Ramplaankwartier, Haarlem. Het is dan nog ongeveer 15 minuten lopen naar de Koningshof.

Zaterdag 11 november 2017 Lezing: nog geen onderwerp (zie Blaadje 2017(3)
Plaats: Kantine DNO, aanvang 20.00 uur.

Zaterdag 16 december 2017 Lezing: “Mens, landschap en klimaatverandering in de subtropen” verzorgd door Henry Hooghiemstra.
Plaats: Kantine DNO, aanvang 20.00 uur.

Zaterdag 13 januari 2018Lezing: “Ringslang en mytologie” verzorgd door Ingo Jansen
Plaats: Kantine DNO, aanvang 20.00 uur.

KNNV, afdeling Amsterdam (opgericht 26 januari 1901)

De afdeling Amsterdam van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging (KNNV) is de oudste veldbiologische vereniging van Nederland.

De afdeling Amsterdam (www.knnv.nl/amsterdam) heeft als doelen: natuurbeleving, natuurstudie en natuurbescherming en heeft vier werkgroepen op het gebied van planten, paddenstoelen, insecten en vissen, amfibieën en reptielen. Dat wil niet zeggen dat er geen belangstelling is voor zoogdieren, bomen, heesters of beerdiertjes. Sommige leden beschikken over veel, andere over weinig kennis van de natuur. Allen zijn verenigd door hun nieuwsgierigheid en belangstelling voor de natuur.

De afdeling organiseert verschillende activiteiten zoals lezingen, cursussen, inventarisaties, hele- of halve dagexcursies naar 'groene' gebieden in en om Amsterdam en busexcursies naar natuurgebieden in bijvoorbeeld Friesland of Limburg.

Per jaar ontvangen de leden vier keer 'Blaadje', het blad van de afdeling Amsterdam en viermaal 'Natura', het landelijke KNNV-blad. De afdelingsleden kunnen gebruik maken van de faciliteiten van de landelijke KNNV (www.knnv.nl) zoals landelijke werkgroepen, mee doen aan natuurreizen en natuurkampen in binnen- en buitenland en hebben korting op de boeken van de KNNV-uitgeverij.

IK MELD MIJ AAN ALS LID VAN DE KNNV, AFDELING AMSTERDAM
lidmaatschap:lid / huisgenoot (doorhalen wat niet van toepassing is)

naam	m/v
geboortedatum	
adres	
postcode & woonplaats	
telefoonnummer	
E-mail	

Voor een lidmaatschap betaalt u €32,50 per jaar. Een Huisgenootlid betaalt €12,50 per jaar. Jeugdlidmaatschap tot 26 jaar : €17,50 per jaar. IBAN No: NL91 INGB 0003506096, t.n.v. KNNV-
Amsterdam

Het lidmaatschap van de KNNV, afdeling Amsterdam houdt tevens het lidmaatschap in van de landelijke KNNV. U krijgt daardoor mede een abonnement op het blad Natura.
datum ..... handtekening .....
Opsturen aan: Paul van Deursen, Albatrospad 60 1021 TR Amsterdam 020 6855047

U kunt natuurlijk ook lid worden via de website: www.knnv.nl/amsterdam/

Afzender:
LEDENADMINISTRATIE AMSTERDAM
Albatrospad 60
1021 TR Amsterdam

DRUKWERK

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

postnl